

Týždeň od 30. októbra do 5. novembra

ZOMREL ZA NÁS

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 13,8; Mt 17,22.23; Mk 9,30–32; Jn 19,1–30; Rim 6,23; 1Kor 1,18–24

ÚVODNÝ TEXT

¹⁴A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, ¹⁵aby každý, kto v neho verí, mal večný život. (Jn 3,14.15)

Hovorí sa, že človek sa nevyhne daniam a smrti.

Nie je to celkom pravda. Ľudia sa môžu vyhnúť daniam, ale nie smrti. Môžu byť schopní odložiť smrť o niekoľko rokov, ale skôr či neskôr smrť vždy príde. A keďže vieme, že všetci mŕtvi, spravodliví aj bezbožní, končia najprv na tom istom mieste, naša nádej na vzkriesenie pre nás znamená nesmierne veľa. Vlastne všetko. Ako povedal apoštol Pavol, bez nádeje na vzkriesenie by „zahynuli aj tí, čo zosnuli v Kristovi“ (1Kor 15,18). Takéto tvrdenie by bolo čudné, ak by sme verili, že tí, čo „zosnuli v Kristovi“, sa vznášajú kdesi v nebesiach v Božej prítomnosti.

Kristovo vzkriesenie je teda ústredným bodom našej viery, pretože v jeho vzkriesení máme osobnú istotu. Ale predtým, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych, musel samozrejme zomrieť. Preto sa uprostred agónie v Getsemanskej záhrade v očakávaní svojej smrti modlil: „Teraz je moja duša rozrušená, a čo mám povedať: Otče, vyprosti ma z tejto hodiny? Ale veď preto som prišiel k tejto hodine.“ (Jn 12,27; Roh) Ježišovým poslaním bolo zomrieť za hriechy ľudstva.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa zameriame na Kristovu smrť a na to, čo znamená pre príslub večného života.

- Zj 13,8; 1Pt 1,18–20: Plán záchrany pripravený od založenia sveta (nedeľa)
- Mt 16,21–23; Lk 18,31–34: Predslov ku krížu (pondelok)
- Jn 19,28–30: „Je dokonané!“ (utorok)
- Jn 3,14–18: Zomrel za nás (streda)
- 1Kor 1,18–24: Význam kríža (štvrtok)

OD ZALOŽENIA SVETA

Budú sa jej [šelve] klaňať všetci obyvatelia zeme, ktorých meno nie je zapísané v knihe života Baránka zabitého od založenia sveta. (Zj 13,8)

A tohto muža, vydaného na základe určeného Božieho zámeru a predvídania, ste rukou zločincov pribili na kríž a zabili. (Sk 2,23)

¹⁸Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie pomimuteľnými vecami, striebrom alebo zlatom, ¹⁹ale drahou krvou Krista. On ako bezchybný a nepoškvrnený baránok ²⁰bol na to síce vopred vyhladený ešte pred stvorením sveta, ale zjavený v posledných časoch kvôli vám. (1Pt 1,18–20)

Uvažuj o úvodných textoch (Zj 13,8; Sk 2,23 a 1Pt 1,18–20). Ako mohol byť Kristus považovaný za „zabitého od založenia sveta“?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V texte Zj 13,8 je pre nás rozhodujúca myšlienka, že Kristus bol „zabitý od založenia sveta“. Je zjavné, že to musíme chápať v symbolickom zmysle (knihy Zjavenia je plná symbolov), pretože Kristus bol ukrižovaný až tisíce rokov po stvorení zeme. Tento text ukazuje, že plán spasenia vznikol už pred stvorením sveta. A ústredným bodom tohto plánu bola smrť Ježiša, Božieho Baránka, na kríži.

Aj text Tít 1,2 naznačuje, že plán spasenia vznikol pred dávnymi vekmi. „Plán nášho vykúpenia nebol nejakým dodatočným rozhodnutím, formulovaným po Adamovom páde. ... Bol zjavením zásad, ktoré sú od večnosti základom Božieho trónu.“ (DA 22; TV 11)

Tento plán bol najprv zjavený Adamovi a Eve v rajskej záhrade (1Moj 3,15.21) a poukazovala naň každá krvavá obeť v Starej zmluve. Keď napríklad Hospodin skúšal Abrahámovu vieru, zaobstaral baránka, ktorý bol obetovaný namiesto Izáka (1Moj 22,11–13). Toto nahradenie ešte jasnejšie znázorňovalo zástupnú povahu Kristovej zmiernej obete na kríži.

Ústredným bodom celého plánu spásy je teda Ježišova zástupná smrť, po stáročia symbolizovaná obeťami zvierat, z ktorých každá je symbolom Ježišovej smrti na kríži, ktorý zomrel ako „Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta“ (Jn 1,29).

- **Je pravda, že obeť zvierat sú hrozné a krvavé. Ale aj takto poukazuje Stará zmluva na veľkosť Kristovej obete a strašné dôsledky hriechu. Ako tomuto prepojeniu rozumieš?**

APLIKÁCIA

PREDSLOV KU KRÍŽU

²¹Odvtedy začal Ježiš vysvetľovať svojim učeníkom, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, bude zabitý a na tretí deň vzkriesený. ²²Peter ho vzal bokom a začal mu dohovárať: „Nech ti je Boh milostivý, Pane! To sa ti nesmie stať!“ ²³Ale on sa obrátil a povedal Petrovi: „Chod' za mňa, satan! Si mi na pohoršenie, lebo nemyslíš na Božie veci, ale na ľudské.“ (Mt 16,21–23)

³¹Vtedy si vzal so sebou Dvanástich a povedal im: „Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a vyplní sa o Synovi človeka všetko, čo napísali proroci. ³²Vydajú ho pohanom, vysmejú ho, potupia a oplujú. ³³Zbičujú ho a zabijú, ale on na tretí deň vstane z mŕtvych.“ ³⁴Lenže oni ničomu z toho nerozumeli a zmysel týchto slov im zostal skrytý a nechápali, čo povedal. (Lk 18,31–34)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako reagovali učenici na Ježišove predpovede o jeho utrpení a smrti? Čo by sme sa z ich reakcií mali naučiť o nebezpečenstvách nepochopenia Písma? Mt 16,21–23

Mt 17,22.23; Mk 9,30–32; Lk 9,44.45

Lukáš 18,31–34

Ježiš sa narodil, aby žil a zomrel. Každý krok, ktorý urobil, ho približoval k Jeho veľkej zmierujúcej obeti na golgotskom kríži. Bol si naplno vedomý svojho poslania a nedovolil nikomu a ničomu, aby ho od neho odvrátilo. V skutočnosti „celý jeho život bol predslovom k jeho smrti na kríži“ (FE 382). V poslednom roku svojej pozemskej služby Ježiš čoraz jasnejšie hovoril učeníkom o svojej nadchádzajúcej smrti. Zdá sa však, že neboli schopní a ochotní prijať realitu jeho výrokov. Naplnení falošnými predstavami o úlohe Mesiáša vôbec nepripúšťali, že on, Ježiš, zomrie. Ved'to mal byť Mesiáš! Nesprávna teológia ich priviedla k bolesti a utrpeniu, ktoré boli zbytočné.

Už Nikodémovi Ježiš povedal: „¹⁴A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, ¹⁵aby každý, kto v neho verí, mal večný život.“ (Jn 3,14.15) Keď bol Ježiš v Cézarei Filipovej, povedal svojim učeníkom, „že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, bude zabitý a na tretí deň vzkriesený“ (Mt 16,21). Keď prechádzal Galileou (Mk 9,30–32) a počas svojej poslednej cesty do Jeruzalema (Lk 18,31–34) Ježiš znova hovoril svojim učeníkom o svojej smrti a zmŕtvychvstaní. Keďže sa to rozchádzalo s ich očakávaniami a predstavami, boli k Ježišovým slovám hluchí. Aké ľahké je pre nás urobiť to isté.

APLIKÁCIA

- **Ludia mali aj v minulosti falošné predstavy o prvom príchode Mesiáša. Ktoré z falošných predstáv o druhom príchode Ježiša prevládajú dnes?**

„JE DOKONANÉ!“

²⁸Potom, keďže Ježiš vedel, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Som smädný!“ ²⁹Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda špongiu nasiaknutú octom na yzopovú palicu a podali mu ju k ústam. ³⁰Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané!“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha. (Jn 19,28–30)

Prečítajte si text Ján 19,1–30. Aké kľúčové posolstvo pre nás vyplýva z Ježišových slov: „Je dokonané!“?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Napokon nastali rozhodujúce chvíle pre Krista, pre ľudstvo a pre celý vesmír. V hlbokoj agónii bojoval proti mocnostiam temnoty. S obrovským úsilím sa dostal cez Getsemanskú záhradu, nespravodlivý súd, až na vrch Golgota. Padlí anjeli sa ho pokúšali zastrašiť a premôcť. Keď Ježiš visel na kríži, veľkňazi, zákonníci a starší sa mu posmievali a hovorili: „Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť! Je kráľ Izraela, nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho!“ (Mt 27,42)

Mohol Kristus zostúpiť z kríža a zachrániť sa? Áno, mal tú moc, ale nebol ochotný to urobiť. Jeho bezpodmienečná láska k celému ľudstvu, vrátane nepriateľov a posmievačov, mu nedovolila vzdať sa. V skutočnosti „posmievači patrili k tým, za ktorých záchrana zomieral. Nemohol zostúpiť z kríža a zachrániť sa nie preto, že ho držali kince, ale držala ho jeho vôľa zachrániť ich.“ (PLUMMER A., *An Exegetical Commentary on the Gospel According to St. Matthew*. London: Elliot Stock, 1910, p. 397)

Prostredníctvom utrpenia Ježiš porazil kráľovstvo satana, aj keď to bol práve satan, kto podnietil udalosti, ktoré viedli ku krížu, vrátane Judášovej zrady (Jn 6,70; Jn 13,2.27). „Hoci to nie je evanjelistovým hlavným zámerom, Ježišovu smrť opisuje ako dielo satanovho pôsobenia a zároveň ako dielo Ježišovho víťazstva nad satanom.“ (Ladd, G. E., *A Theology of the New Testament*. Cambridge, UK, Lutterworth Press 1994, p. 192)

Keď Kristus zvolal na kríži „Je dokonané!“ (Jn 19,30), vyjadril nielen to, že jeho agónia sa skončila, ale najmä skutočnosť, že vyhral veľký kozmický a historický spor proti satanovi a jeho zlým silám. „Nad Spasiteľovým víťazstvom jasalo celé nebo. Satan bol porazený a vedel, že prišiel o svoje panstvo.“ (DA 758; TV 532) Je ťažké pochopiť tento úžasný kontrast: prostredníctvom úplného poníženia Boží Syn získal pre nás a pre celý vesmír najväčšie a najslávnejšie víťazstvo.

- Uvažuj o tom, aký zlý musí byť hriech, keď na jeho odčinenie bola potrebná Kristova smrť. Čo by nás mala táto pravda naučiť o márnosti našich vlastných skutkov v snahe dosiahnuť zásluhy pred Bohom? Čo môžeme sami pridať k tomu, čo už pre nás urobil Kristus? Podelte sa o svoju odpoveď v triede sobotnej školy.

APLIKÁCIA

ZOMREL ZA NÁS

¹⁴A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, ¹⁵aby každý, kto v neho verí, mal večný život. ¹⁶Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. ¹⁷Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil. ¹⁸Kto verí v neho, nie je odsúdený. Kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno jednorodeného Božieho Syna. (Jn 3,14–18)

Lebo mzdou hriechu je smrť a darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. (Rim 6,23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo hovoria texty z úvodu (Jn 3,14–18; Rim 6,23) o význame Kristovej smrti?

Keď Ježiš prišiel k rieke Jordán, aby sa dal pokrstiť, Ján Krstiteľ zvolal: „Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta!“ (Ján 1,29) Tento výrok uznáva Krista ako predpovedaného Božieho Baránka, na ktorého poukazovali všetky skutočné obete Starej zmluvy.

Zvieracie obete však nemohli samy osebe odstrániť hriechy (Heb 10,4). Poskytovali len podmienené odpustenie, ktoré záviselo od účinnosti budúcej Kristovej obete na kríži. „Ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej nepravosti.“ (1Jn 1,9)

V čom spočíva nádej vyplývajúca z veršov Jn 3,16.17? Ako táto nádej vplýva na vaše vedomie hriechu, za ktorý nám podľa zákona náleží odsúdenie?

Uvažuj, čo všetko tieto verše zahŕňajú. Ježiš, ktorý stvoril vesmír (Jn 1,1–3), sa obetoval za každého z nás ako obeť za hriechy. A to všetko preto, aby sme nemuseli byť odsúdení za to, za čo sme mali byť spravodlivo odsúdení. V tom spočíva veľké zaslúbenie evanjelia.

Ježiš Kristus vyhlásil, že „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna,“ aby za nás zomrel (Jn 3,16). Nikdy by sme nemali zabudnúť, že Kristus sa za nás obetoval dobrovoľne (Heb 9,14). Martin Luther označil kríž za „oltár, na ktorom On [Kristus], strávený ohňom bezhraničnej lásky, ktorá horela v Jeho srdci, prinášal Otcovi živú a svätú obeť svojho tela a krvi s vrúcnyim príhovorom, hlasným volaním a horúcimi slzami úzkosti (Heb 5,7).“ (*Luther's Works*, vol. 13. St. Louis, MO: Concordia Publishing House, 1956, p. 319) Kristus zomrel „raz navždy“ (Heb 10,10.12), pretože Jeho obeť je dostatočná a nikdy nestráca svoju silu.

„Aj keby evanjelium milosti prijal iba jeden jediný človek, Kristus by pre záchranu tohto jediného človeka podstúpil život plný poníženia a potupnú smrť.“ (MH 135; CZ 86)

APLIKÁCIA

- **Znova si prečítaj text Ján 3,16 a nahrad' slová „svet“ a „každý“ svojim vlastným menom. Ako sa môžeš naučiť privlastniť si toto nádherné zaslúbenie – a to tak, aby si naň myslel najmä vtedy, keď prechádzaš pokušením?**

VÝZNAM KRÍŽA

¹⁸Ved' slovo o kríži je bláznovstvom pre tých, čo sú na ceste k záhube, nám však, ktorí smerujeme k spásu, je Božou mocou. ¹⁹Ved' je napísané: Zmarím múdrosť múdrych a rozumnosť rozumných zničím. ²⁰Kde je múdry? Kde zákonník? Kde rečník tohto veku? Neobrátil azda Boh múdrosť tohto sveta na bláznovstvo? ²¹Pretože svet z prejavov Božej múdrosti nepoznal Boha svojou múdrosťou, zapáčilo sa Bohu zachrániť bláznovstvom tejto zvesti tých, ktorí veria. ²²Židia totiž žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, ²³my však hlásame Krista ukrižovaného – pre Židov síce pohoršenie a pohanov bláznovstvo, ²⁴ale pre povolaných, tak Židov, ako aj Grékov, Krista, Božiu moc a Božiu múdrosť. (1Kor 1,18–24)

Čo hovorí Pavol o kríži a ako ho porovnáva s „múdrosťou sveta“ (1Kor 1,18–24)? Prečo aj dnes, keď „materializmus“ (myšlienka, že všetka realita je len materiálna, čo znamená, že neexistuje Boh ani nadprirodzená sféra existencie) dominuje „múdrosť sveta“, je poslanstvo o kríži také dôležité?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Kristov kríž je stredobodom dejín spásy. „Večnosť nikdy nedokáže pochopiť hĺbku lásky zjavenú na golgotskom kríži. Práve tam Kristova láska stála zoči voči nekonečnému a neobmedzenému satanovmu sebeckvu.“ (HASKELL, S. N., *The Cross and Its Shadow*. South Lancaster, MA, Bible Training School, 1914) Kým Kristus sa pokorne ponúkal ako výkupné za celé ľudstvo, satan na neho zaútočil utrpením a agóniou. Kristus nezomrel len prirodzenou smrťou, ktorej musí čeliť každý človek. Zomrel druhou smrťou, takže všetci, ktorí Krista prijímú, nikdy nebudú musieť okúsiť druhú smrť.

V súvislosti s významom kríža nachádzame niekoľko dôležitých aspektov, ktoré by sme si mali pamätať. (1) Kríž je najvyšším zjavením Božej spravodlivosti proti hriechu (Rim 3,21–26). (2) Kríž je najvyšším zjavením Božej lásky k hriešnikom (Rim 5,8). (3) Kríž je veľkým zdrojom sily na pretrhnutie reťazí hriechu (Rim 6,22.23; 1Kor 1,17–24). (4) Kríž je našou jedinou nádejou na večný život (Flp 3,9–11; Jn 3,14–16; 1Jn 5,11.12). (5) Kríž je jedinou protilátkou proti budúcej vzbure vo vesmíre (Zj 7,13–17; Zj 22,3).

Žiadna z týchto kľúčových právd o kríži nemôže byť objavená „múdrosťou sveta“. Tak ako vtedy, aj dnes je kázanie o kríži „bláznovstvom“ pre svetskú múdrosť, ktorá často neuznáva ani tú najočividnejšiu pravdu, aká môže byť – existenciu Stvoriteľa (pozri Rim 1,18–20).

Grécke slovo pre „bláznovstvo“ (gr. *mória*) vyjadruje, že kázanie o kríži je „bláznivé“ podľa „múdrosť sveta“. Svetská múdrosť nemôže poznať Ježiša ani spásu, ktorú nám ponúka svojou zástupnou smrťou na kríži.

- Nech už „svetská múdrosť“ ponúka akúkoľvek hodnotu, prečo nesmieme nikdy dovoliť, aby zasahovala do toho, čomu veríme o Ježišovi a o nádeji, ktorú nám ponúka „bláznovstvo zvesti“ (1Kor 1,21)?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Túžba vekov* si prečítajte kapitoly „Getsemane“ (DA 685–697; TV 480–487) a „Golgota“ (DA 741–758; TV 520–531) a v knihe *Cesta ku Kristovi* časť kapitoly „Pokánie“ (SC 27; CK 19).

„Videla som, že celé nebesia majú záujem o naše spasenie – a my by sme mali byť ľahostajní? Mali by sme byť ľahkomyselní, akoby nezáležalo na tom, či budeme spasení alebo nie? Budeme takto podceňovať obeť, ktorá bola za nás prinesená? Niektorí tak činia. Posmievajú sa ponúkanej milosti a spočívajú na nich Boží hnev. Boží Duch sa nenechá navždy zarmucovať. Ak to bude trvať ešte o kúsok dlhšie, napokon od nich odstúpi. Ak po všetkom, čo Boh urobil pre záchranu ľudstva, ľudia ukazujú svojimi životmi, že podceňujú ponúkanú Ježišovu milosť, bude ich údelom smrť a bude draho zaplatená. Bude to hrozná smrť, pretože budú musieť prežiť trýzeň, ktorú podstúpil Kristus na kríži, keď pre nich vydobyl vykúpenie, ktoré však oni odmietli. A vtedy si uvedomia, o čo prišli – o večný život a nesmrteľné dedičstvo. Veľká obeť, ktorá bola prinesená pre záchranu ľudí, nám ukazuje ich cenu. Ak je drahocenná duša stratená, je stratená navždy.“ (1T 124)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Text Heb 10,4 hovorí: „Je predsa nemožné, aby krv býkov a capov odstraňovala hriechy.“ Ako teda boli ľudia spasení v časoch Starej zmluvy? Ako nám analógia s kreditnou kartou, ktorú používame na platby, ale neskôr musíme zaplatiť účet za kreditnú kartu, môže pomôcť lepšie pochopiť túto tému?
2. Prečítajte si text 2Kor 5,18–21. Ak Kristus zomrel za hriechy celého sveta, prečo nebudú spasení všetci? Prečo zohráva osobná voľba kľúčovú úlohu pri určení toho, kto bude vďaka krížu spasený, a kto bude stratený napriek veľkej obeti, ktorú Kristus v ich prospech priniesol?
3. Ktoré učenia „svetskej múdrosti“, sú pre Boha „bláznovstvom“? Čo napríklad myšlienka, že celý ten neuveriteľný zámer, účel a krása sveta je čisto náhodný výtvar? Alebo že vesmír vznikol úplne z ničoho? Aké ďalšie príklady vám napadnú?
4. Zamyslíte sa nad záverečnou otázkou utorkového štúdia. Prečo sú naše snahy pridať niečo ku Kristovej obeti na kríži zbytočné a smiešne? Prečo sú v rozpore s plánom spasenia?